

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) มาประยุกต์เพื่อประมวลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 2 รอบ และนำความคิดเห็นในรอบที่ 2 มาเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วนำรูปแบบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัศึกษานำไปวิเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงในโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างแบบสอบถามรอบแรก ได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและรวบรวมเอกสารด้านการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการกำหนดกรอบแนวคิดด้านความเสี่ยงในการบริหารกิจการนักเรียน

1.2 สร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา ด้านความเสี่ยงของการบริหารกิจการนักเรียน

1.3 นำคำถามที่ยกร่างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

1.5 จัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในรอบแรก แล้วนำคำตอบที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามในรอบต่อไป

ขั้นที่ 2 การสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างในรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญมาจำแนกเป็นข้อกระทง โดยคัดเลือกข้อมูลที่เป็นประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ต้องการให้มีขึ้นอย่างชัดเจน และรวบรวมเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันไว้ในข้อเดียวกันและพยายามคงความหมายตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลตามแบบสอบถามในรอบที่ 1 ไว้ด้วยจากนั้นจัดทำเป็น

แบบสอบถามในรอบที่ 2 ให้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแต่ละช่วงมีคะแนนต่างกัน โดยมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเสี่ยงมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเสี่ยงปานกลาง
- 3 หมายถึง มีความเสี่ยงน้อย
- 2 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่มีความเสี่ยง

จากนั้นนำแบบสอบถามในรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 20 คน ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ได้สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญ 20 คน มาวิเคราะห์หาค่ามัชฌัน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายข้อแล้วนำมาคัดเลือกเฉพาะข้อกระทงที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับปานกลางขึ้นไปคือมีค่ามัชฌันตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป มาวิเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้วสรุปเป็นรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบความเสี่ยงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

ด้านกระบวนการดำเนินงาน

1. ความไม่สม่ำเสมอในการตรวจพฤติกรรมนักเรียน
2. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนมีความเข้าใจในงานการบริหารกิจการนักเรียนไม่เพียงพอ
3. การเดินทางมีความเสี่ยงเพราะสภาพการจราจร
4. ผู้ปกครองไม่สนใจรับฟังปัญหาของนักเรียนและมีเวลาให้กับนักเรียนน้อยไป
5. ไม่มีระบบการตรวจสอบกลั่นกรองสารสนเทศและเนื้อหาในระดับผู้ใช้ (นักเรียน)
6. การดำเนินการส่งต่อและแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดประสิทธิภาพ
7. ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในงานด้านกิจการนักเรียน

8. สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีผลต่อพฤติกรรมนักเรียน
9. มีแหล่งยาเสพติดในชุมชนใกล้โรงเรียน
10. บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน
11. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารงานด้านกิจการนักเรียนขาดประสิทธิภาพ
12. ภายในห้องเรียนอากาศถ่ายเทไม่สะดวก เกิดมลพิษเช่นฝุ่นละออง กลิ่นสารเคมีจาก

ปากกาไวท์บอร์ด

13. คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความสามารถในงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน

14. อาคารสถานที่ในบริเวณ โรงเรียนมีเขตอันตรายเช่น บ่อน้ำลึก ทางเดินชำรุด มีเขตก่อสร้าง ต้นไม้ล้ม ไม่มีระบบสายดินเป็นต้น

15. โรงเรียนมีโอกาสเกิดภัยธรรมชาติเช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ ฟ้าผ่า ฯลฯ

ด้านกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียน

1. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีผลกระทบต่อการบริหารกิจการนักเรียน

2. ขาดการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง

3. การดำเนินงานไม่ตรงกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

4. ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียน

5. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ

6. การทำแผนพัฒนากิจการนักเรียน ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา

7. ผู้ปฏิบัติงานกิจการนักเรียนทำงานไม่เต็มศักยภาพ

ด้านกฎระเบียบข้อบังคับด้านการบริหารกิจการนักเรียน

1. การลงโทษนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ

3. ไม่มีการติดตามด้านวินัยกับนักเรียนที่ทำผิดระเบียบ

4. ไม่มีการตรวจสอบภายในสถานศึกษา

5. นโยบายด้านระเบียบวินัยจากผู้บังคับบัญชาด้านกิจการนักเรียนไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ

6. ไม่มีวิธีการป้องกันการกระทำผิดวินัย ก่อนเกิดเหตุ

7. ไม่มีการกำหนดมาตรการบทลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดและก่อความรุนแรงอย่าง

ชัดเจน

ด้านงานปกครองนักเรียน

1. รับผิดชอบนักเรียนไม่ได้มาตรฐาน
2. ไม่มีระบบการพัฒนาเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ชัดเจน
3. ไม่มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
4. มีการร้องเรียนจากผู้ปกครองที่ครูลงโทษเด็กนักเรียน
5. ครูดำเนินการนักเรียนไม่เข้มงวดในระเบียบวินัยกับนักเรียน
6. มีบุคคลภายนอกเข้ามามีอิทธิพลในงานกิจการนักเรียน
7. ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในงานปกครองนักเรียน
8. มีการฟ้องร้องสถานศึกษา ครู ผู้บริหาร
9. ไม่มีความสม่ำเสมอในการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง
10. การดำเนินกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่สม่ำเสมอ

ด้านกิจกรรมนักเรียน

1. ความเสี่ยงในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา
2. สถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ
3. สนามกีฬาไม่ได้มาตรฐาน
4. ครูผู้กำกับลูกเสือไม่เข้าใจในกิจกรรมลูกเสือที่ถูกต้อง
5. ฐานพจนานุกรมมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ
6. ความเสี่ยงในการจัดกิจกรรมกีฬา
7. วิทยากรจัดค่ายพักแรมลูกเสือไม่มีความรู้ด้านกิจการลูกเสือที่ถูกต้อง
8. สถานที่จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือเนตรนารีไม่ได้มาตรฐานบุคคลภายนอก

พลูกพล่านรบกวน

9. วิทยากรกิจกรรมเดินทางไกลไม่มีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด

ด้านงานแนะแนว

1. ครูแนะแนวขาดความเชี่ยวชาญยังตามไม่ทันโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ครอบคลุมทั้งระบบ
3. นักเรียนไม่ยอมเข้าปรึกษาครูแนะแนวแต่จะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองหรือปรึกษา

เพื่อน

4. มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยบ่อยทำให้เกิดความสับสน
5. ทุนการศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน
6. ขาดการเรียนรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล

7. ไม่มีระบบติดตามนักเรียนหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว
8. เทคโนโลยีสารสนเทศในกิจการงานแนะแนวมีไม่เพียงพอ
- จากผลการศึกษารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 6 ด้าน สามารถแสดงรูปแบบความเสี่ยงดังภาพ

ภาพที่ 4 รูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยกำหนดกรอบการอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านกระบวนการดำเนินงานกิจการนักเรียนคือความไม่สม่ำเสมอในการตรวจพฤติกรรมนักเรียน บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนมีความเข้าใจในงานการบริหารกิจการนักเรียนไม่เพียงพอ การเดินทางมีความเสี่ยงเพราะสภาพการจราจร ผู้ปกครองไม่สนใจรับฟังปัญหาของนักเรียนและมีเวลาให้กับนักเรียนน้อยไป ไม่มีระบบ

การตรวจสอบกลิ่นกรองสารสนเทศและเนื้อหาในระดับผู้ใช้ การดำเนินการส่งต่อและแก้ปัญหา นักเรียนขาดประสิทธิภาพ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในงานด้านกิจการนักเรียน สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีผลต่อพฤติกรรมนักเรียน มีแหล่งยาเสพติดในชุมชนใกล้โรงเรียน บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารงานด้านกิจการนักเรียนขาดประสิทธิภาพ ภายในห้องเรียนอากาศถ่ายเท ไม่สะดวก เกิดมลพิษเช่นฝุ่นละออง กลิ่นสารเคมีจากปากกาไวท์บอร์ด คณะกรรมการสถานศึกษา ขาดความรู้ความสามารถในงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน อาคารสถานที่ในบริเวณโรงเรียน มีเขตอันตรายเช่น บ่อน้ำลึก ทางเดินชำรุด มีเขตก่อสร้าง ดูนํ้าดื่มไม่มีระบบสายดินเป็นต้น โรงเรียน มีโอกาสเกิดภัยธรรมชาติเช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ ฟ้าผ่า ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่กล่าวมาข้างต้นนั้น มีความสอดคล้องกับ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551, หน้า 334) ได้แยกประเภทของความเสี่งที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาโดยแบ่งประเภทของความเสี่งที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้เป็น 13 ประเภท คือ 1) ความเสี่งทางด้านการเงิน 2) ความเสี่งทางด้านการดำเนินงาน 3) ความเสี่งทางด้านกลยุทธ์/ ยุทธศาสตร์ 4) ความเสี่งทางด้านกฎระเบียบ/ข้อบังคับ 5) ความเสี่งทางด้านเทคโนโลยี/ การสื่อสาร 6) ความเสี่งทางด้านทรัพยากรมนุษย์ 7) ความเสี่งทางด้านภาพลักษณ์ ชื่อเสี่ง 8) ความเสี่งทางด้านการเรียนการสอน 9) ความเสี่งทางด้านร่างกาย 10) ความเสี่งทางด้านการทุจริต 11) ความเสี่งทางด้านความมั่นใจทางการศึกษา 12) ความเสี่งทางด้านข้อตกลงทางวิชาการ และ 13) ความเสี่งทางด้านสิ่งแวดล้อม และแนวคิดของสภาเศรษฐกิจศาสตร์โลก (2007, p. 6) ที่กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศภายในและภายนอก ความเสี่งของน้ำ ภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดจาก พายุ ภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดจากแผ่นดินไหว ภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดจากอุทกภัย

นอกจากนี้การเดินทางมีความเสี่งเพราะสภาพการจราจรยังสอดคล้องกับผลงานวิจัย อติศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ (2549) เรื่อง โรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย ระบุว่า หลังจกามีการศึกษา ทำการเฝ้าระวังความเสี่ง วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจุบันนี้ เกิดอุบัติเหตุและความรุนแรงที่เป็นสาเหตุ การตายอันดับหนึ่งของเด็กไทย ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี มากถึง 3,000 คนต่อปี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กที่ ได้รับบาดเจ็บจนต้องเข้าพบแพทย์เพื่อรับการรักษาทั้งในคลินิก สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาลปีละ กว่า 1,500,000 คน และจากการศึกษาในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ 4 แห่งในกรุงเทพฯ พบว่า ร้อยละ 18 ของเด็กที่ได้รับการบาดเจ็บเป็นการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือระหว่างทางไปและกลับ จากโรงเรียน ทั้งนี้ สาเหตุอาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พฤติกรรมเสี่งของเด็กเอง การจัด กิจกรรมไม่ว่าจะเป็น นันทนาการ กีฬา เช่น เข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี ก็มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุเป็น จำนวนมาก หรือการเดินทางมาโรงเรียน ซึ่งอาจเกิดอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะจากรถโรงเรียน หรือรถเมล์ ซึ่งตกเป็นข่าวบ่อยครั้ง และการทะเลาะทอคล้องเด็กที่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร สำหรับการแก้ไข

ปัญหา ความปลอดภัยในโรงเรียนควรเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม โดยมีการเก็บข้อมูลความเสี่ยง 3 อย่าง คือการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การสำรวจ สิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายในโรงเรียน และการสังเกตพฤติกรรมเสี่ยงและบันทึกพฤติกรรมเสี่ยง ตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยจะมุ่งสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน 6 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมและ ผลิตภัณฑ์ ระบบคุ้มครอง การเดินทางไปกลับโรงเรียน การจัดกิจกรรมการศึกษา การสอนหลักสูตร ความปลอดภัยเพื่อสร้างจิตสำนึก และทักษะความปลอดภัย สุดท้ายต้องมีแผนฉุกเฉินในโรงเรียน หากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันขึ้น

ความเสี่ยงในเรื่องของการไม่มีระบบการตรวจสอบกลั่นกรองสารสนเทศและเนื้อหา ในระดับผู้ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารงานด้านกิจการนักเรียนขาดประสิทธิภาพ ยังมีความสอดคล้องกับฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยงและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2550) แบ่งความเสี่ยงในการดำเนินงานออกเป็นความเสี่ยงระบบข้อมูลสารสนเทศ และสอดคล้อง กับคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบภายในองค์กร (2552) ที่นำเสนอความเสี่ยงด้าน การดำเนินงานประกอบไปด้วยความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการ ที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการ ปฏิบัติงานภายใน คน ระบบหรือเหตุการณ์ภายนอกความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อม ภายนอกอันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจหรือสถานะขององค์กร และสอดคล้องกับ ชร สุนทรายุทธ (2550, หน้า 152) กล่าวถึงความเสี่ยงที่มีลักษณะไม่มีความแน่นอนเป็นความเสี่ยงที่ ไม่อาจหยั่งรู้ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด เช่นภัยธรรมชาติที่รุนแรง แผ่นดินไหว อุทกภัย โคลนถล่ม หรือ สึนามิ หากที่หยั่งรู้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ความเสี่ยงที่ไม่มีความแน่นอนอาจเกิดจากน้ำมือมนุษย์ก็ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยทางด้านพฤติกรรมของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2548) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา และการทดลองใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์คัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2548 ในห้าสถาบัน การศึกษา กับนักเรียนชั้น ม.1 - ม.6 จำนวน 3,050 คน พบปัจจัยความเสี่ยงด้านครอบครัว เช่น พ่อ แม่ใช้สารเสพติด พ่อแม่แยกทางกันร้อยละ 17.8 - 66.7 ด้านสังคม เช่น ไม่มีที่ปรึกษาเมื่อทุกข์ใจ ร้อยละ 22.2 ทั้งยังพบพฤติกรรมเสี่ยง 7 ด้าน คือ อุบัติเหตุจากรถร้อยละ 13.6 - 15.9 ความรุนแรง ร้อยละ 14.5 - 33.9 ภาวะซึมเศร้าร้อยละ 16.8 สารเสพติด เหล้า บุหรี่ร้อยละ 20.8 - 27.7 พฤติกรรม ทางเพศ อาทิ เคยมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้คุมกำเนิดหรือไม่สวมถุงยางอนามัยร้อยละ 2.5 - 20 ไม่ออกกำลังกายร้อยละ 25.4 - 52.2 การดูโทรทัศน์เล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานร้อยละ 0.3 - 59.3 โดยผลที่ได้รับสามารถคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะได้ข้อมูลจริงจาก นักเรียนช่วยให้ผู้ปกครอง ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบปัญหา ให้คำแนะนำแก่วัยรุ่นได้ทันที

2. ด้านกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียน

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก ในด้านกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียน คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีผลกระทบต่อการบริหารกิจการนักเรียน ขาดการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานไม่ตรงกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกลยุทธ์การบริหารกิจการนักเรียน การเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ การทำแผนพัฒนากิจการนักเรียนไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติงานกิจการนักเรียนทำงานไม่เต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชร สุนทรายุทธ (2553, หน้า 160) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงต่อการดำเนินงานในส่วนของการศึกษา ได้แก่ พ.ร.บ. การศึกษา หลักสูตร นโยบายแห่งรัฐ นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ การแทรกแซงทางการเมือง การต่อต้านของกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย ไตรรัตนภิรมย์ (2549, หน้า 5) ที่ได้แบ่งความเสี่ยงด้านการดำเนินงานออกเป็น 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง การยอมรับ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ธุรกิจ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้านระบบการดำเนินงานภายใน ความเสี่ยงด้านการบริหาร งานผิดพลาด และการทุจริต ความเสี่ยงบุคลากร และสอดคล้องกับบริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (2545, หน้า 9-10) ที่กล่าวถึงระบบการทำงานและสิ่งสนับสนุนในการทำงาน ความเสี่ยงที่เกิดจากภายใน ความเสี่ยงกลยุทธ์การบริหารงานและนโยบายของผู้บริหารแต่ละคนไม่สอดคล้องกันฝ่ายบริหารมีอิทธิพลครอบงำการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกในด้านการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบราชการ กฎหมายหรือกฎระเบียบขององค์กร สอดคล้องกับเดวิด อีฟการ์ (2550, หน้า 28-29) กล่าวถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยครอบคลุมไปถึงความล้มเหลวในการควบคุมและทำตามข้อบังคับ ความล้มเหลวในการประสานความร่วมมือกับหุ้นส่วนธุรกิจ สอดคล้องกับคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบภายในองค์กร (2008) ที่นำเสนอความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ประกอบไปด้วยความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบ หรือเหตุการณ์ภายนอกความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร โดยจำแนกแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ได้ 2 ประเภท คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบายกระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจัยทาง

เศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่สามารถส่งผลกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการและวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูลและเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ และสอดคล้องกับ นฤมล สอาดโคม (2550, หน้า 30) ความเสี่ยงองค์กร เป็นวิธีการบริหารความเสี่ยงที่ผนวกเข้ากับแผนกลยุทธ์ขององค์กร สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อองค์กรและจัดทำแผนการป้องกันไว้ล่วงหน้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุพันธกิจขององค์กรและเกี่ยวข้อง ข้องกับคณะกรรมการบริหารทุกคนของบริษัท

3. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับด้านการบริหารกิจการนักเรียน

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านกฎระเบียบข้อบังคับด้านการบริหารกิจการนักเรียน คือการลงโทษนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ ไม่มีการติดตามด้านวินัยกับนักเรียนที่ทำผิดระเบียบ ไม่มีการตรวจสอบภายในสถานศึกษา นโยบายด้านระเบียบวินัยจากผู้บังคับบัญชาด้านกิจการนักเรียน ไม่ชัดเจนในการปฏิบัติ ไม่มีวิธีการป้องกันการกระทำผิดวินัยก่อนเกิดเหตุ ไม่มีการกำหนดมาตรการบทลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดและก่อความรุนแรงอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ดำรง ประเสริฐกุล (2542) จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานด้านกิจการนักเรียนพบปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารกิจการนักเรียน ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานด้านกิจการนักเรียน ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านกิจการนักเรียน และปัญหาด้านงบประมาณของกิจการนักเรียน และสอดคล้องกับ ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐซึ่งพฤติกรรมคอร์รัปชันได้กล่าวถึงการใช้ออกสารปลอม การใช้เวลาราชการไปหาประโยชน์แก่ตนเอง การออกคำสั่งสถานศึกษาที่ขัดต่อระเบียบกฎหมาย การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ การพิจารณาความดีความชอบขัดต่อหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด สอดคล้องกับคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบภายในองค์กร (2552) ที่กล่าวถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบซึ่งความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎระเบียบหรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานเป็นลำดับต้น ๆ ที่จะต้องบริหารจัดการความเสี่ยงต่อไป และยังสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552, หน้า 9) ที่กล่าวว่าครูใช้ความรุนแรง มีปัญหาด้านจิตใจ ขาดทักษะการแก้ปัญหา อำนาจนิยม โดยศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้วิเคราะห์สาเหตุที่ครูใช้วิธีทำโทษนักเรียนด้วยความรุนแรงว่ามาจาก 2 สาเหตุ คือ ความผิดปกติด้านจิตใจและอารมณ์ เมื่อเกิดความเครียดจากปัญหาอาชญากรรมของเด็ก

ผ่านวิธีการลงโทษด้วยความรุนแรง และสาเหตุที่สองคือครูขาดทักษะการจัดการหรือการแก้ปัญหา ผู้เรียน ครูจำนวนมากยังเชื่อว่าวิธีลงโทษด้วยวิธีการตีเป็นวิธีเดียวที่ได้ผล แต่ไม่ได้พัฒนาวิธีลงโทษ หรือปรับพฤติกรรมด้วยวิธีอื่น นอกจากนี้คือครูไม่ยอมฟังเหตุผลของเด็ก

4. ด้านงานปกครองนักเรียน

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านงานปกครองนักเรียน คือ รักรับส่งนักเรียน ไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีระบบการพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ชัดเจน ไม่มีการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีการร้องเรียนจากผู้ปกครองที่ครูลงโทษเด็กนักเรียน ครูด้านกิจการนักเรียน ไม่เข้มงวดในระเบียบวินัยกับนักเรียน มีบุคคลภายนอกเข้ามามีอิทธิพลในงานกิจการนักเรียน ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในงานปกครองนักเรียน มีการฟ้องร้องสถานศึกษา ครู ผู้บริหาร ไม่มีความสม่ำเสมอในการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การดำเนินกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับอดีตคดี ผลิตภัณฑ์พิมพ์ และคณะ (2549) ปัจจุบันนี้เกิดอุบัติเหตุและความรุนแรงที่เป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของเด็กไทย ที่อายุต่ำกว่า 15 ปี มากถึง 3,000 คนต่อปี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเด็กที่ได้รับบาดเจ็บจนต้องเข้าพบแพทย์เพื่อรับการรักษาทั้งในคลินิก สถานีอนามัย หรือโรงพยาบาลปีละกว่า 1,500,000 คน และจากการศึกษาในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ 4 แห่งในกรุงเทพฯ พบว่าร้อยละ 18 ของเด็กที่ได้รับการบาดเจ็บ เป็นการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือระหว่างเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน และสอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2552, หน้า 10) ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5. ด้านกิจกรรมนักเรียน

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านกิจกรรมนักเรียน คือ ความเสี่ยงในการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา สถานที่จัดกิจกรรมลูกเสือมีไม่เพียงพอ สนามกีฬาไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้กำกับลูกเสือไม่เข้าใจในกิจกรรมลูกเสือที่ถูกต้อง ฐานผจญภัยมีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ ความเสี่ยงในการจัดกิจกรรมกีฬา วิทยากรจัดค่ายพักแรมลูกเสือไม่มีความรู้ด้านกิจการลูกเสือที่ถูกต้อง สถานที่จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือเนตรนารีไม่ได้มาตรฐาน บุคคลภายนอกพลุกพล่านรบกวนวิทยากร

กิจกรรมเดินทางไกลไม่มีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับอดีตคดี ผลิตผลการพิมพ์ และคณะ (2549) พบว่า ร้อยละ 18 ของเด็กที่ได้รับการบาดเจ็บเป็นการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือระหว่างทางไปและกลับโรงเรียน ทั้งนี้ สาเหตุอาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พฤติกรรมเสี่ยง ของเด็กเอง การจัดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็น นันทนาการ กีฬา เช่น เข้าค่ายถูกเสือ เนตรนารี ก็มีสถิติ การเกิดอุบัติเหตุเป็นจำนวนมาก หรือการเดินทางมาโรงเรียน ซึ่งอาจเกิดอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะจากรถ โรงเรียน หรือรถโดยสารซึ่งตกเป็นข่าวบ่อยครั้ง และการทอดทิ้งเด็กที่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร สำหรับการแก้ไขปัญหา ความปลอดภัยในโรงเรียนควรเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม โดยมีการเก็บข้อมูลความเสี่ยง 3 อย่าง คือ การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นใน โรงเรียน การสำรวจสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายในโรงเรียน และการสังเกตพฤติกรรมเสี่ยงและบันทึก พฤติกรรมเสี่ยงตามจุดต่างๆ ของโรงเรียน โดยจะมุ่งสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน 6 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ ระบบคุ้มครอง การเดินทางไปกลับโรงเรียน การจัดกิจกรรมการศึกษา การสอนหลักสูตรความปลอดภัยเพื่อสร้างจิตสำนึก และทักษะความปลอดภัย สุดท้ายต้องมีแผน ฉุกเฉินในโรงเรียนหากเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันขึ้น และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 15) กล่าวว่า ครูสนับสนุนการสอน เช่น ครูกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูอนามัย ครูบรรณารักษ์ ครูโสตทัศนศึกษา ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี ต้องมีหน้าที่ให้ความร่วมมือ ช่วยกันพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลให้เข้าใจ ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อหาทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านงานแนะแนว

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออก ในด้านงานแนะแนว คือ ครูแนะแนวขาด ความเชี่ยวชาญยังไม่ทันโลกที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ครอบคลุม ทั้งระบบ นักเรียนไม่ยอมเข้าปรึกษาครูแนะแนวแต่จะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตัวเองหรือปรึกษาเพื่อน มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยบ่อยทำให้เกิดความสับสน ทวนการศึกษาไม่เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน ขาดการเรียนรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่มีระบบติดตามนักเรียน หลังจากจบการศึกษาไปแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศในกิจการงานแนะแนวมีไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 7) ที่กล่าวว่า งานแนะแนว จะประสบความสำเร็จต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ นั่นคือการใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยา และที่เป็น ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรครู ซึ่งบุคลากรครูปฏิบัติหน้าที่หลัก คือ รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน จึงทำให้เวลาที่ใช้สำหรับปฏิบัติงานแนะแนวมีน้อยลง

สถานศึกษาบางแห่งมีผู้เรียนแต่ละห้องเรียนจำนวนมาก จึงใช้วิธีการคัดแยกผู้เรียนเป็นห้องเรียน คือ เรียนเก่ง เรียนดี อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน และผู้เรียน เรียนไม่เก่งเรียนไม่ดี อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้บุคลากรครูจึงต้องการเป็นที่ปรึกษา หรือให้การแนะแนวห้องเรียนที่ผู้เรียน เรียนเก่ง เรียนดี ส่วนห้องเรียนที่ผู้เรียน เรียนไม่เก่ง เรียนไม่ดี ก็ไม่สนใจว่าผู้เรียนจะเป็นอย่างไร ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบงานแนะแนว ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกตามความต้องการ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มากกว่าคำนึงถึงชื่อเสียงของตนเอง และสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 2 มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การปฏิบัติต่อเด็ก ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 435) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบ เต็มทอง (2545) ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าการดำเนินงานแนะแนว เป็นหน้าที่ของครูแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพียงผู้สนับสนุนส่งเสริมนโยบาย เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประสบผลสำเร็จเท่านั้น

และยังมีความสอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2541, หน้า 10) ที่กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุ สิ่งของตามความต้องการของโครงการ และจะต้องมีระบบบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูแนะแนวที่ได้รับการอบรมมาอย่างดี จะพบปัญหาน้อยกว่าผู้บริหารและครูแนะแนวที่ได้รับการศึกษา และสอดคล้องกับ แนวคิดของ ชร สุนทรายุทธ (2553, หน้า 169) กล่าวว่า การเปลี่ยนระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยจากการสอบเข้ามาเป็นการดูจากคะแนนพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-Net) และคะแนนเฉพาะ (Advanced National Education Test: A-NET) อย่างริบเร่งโดยไม่ทดสอบให้แน่ใจก่อนย่อมเกิดปัญหา โกลาหลและ โอกาสผิดพลาดได้มาก

ในประเด็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ครอบคลุมทั้งระบบ ยังมีความสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 12) การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในระยะที่ผ่านมา มีผลกระทบอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง หรือแม้กระทั่งศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนค่านิยมและวิถีชีวิต หรือกล่าวได้ว่ามีผลกระทบทั้งด้านโครงสร้างสังคมในภาพกว้างไปจนถึงระดับชุมชน ท้องถิ่นและครอบครัว โดยเฉพาะระดับครอบครัววิถีชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก เวลาส่วนใหญ่ของพ่อแม่หมดไปกับการประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้มีเวลาความใกล้ชิดและการอบรมดูแลบุตรหลานของตนเองน้อยลง และมอภการณ์นี้ให้เป็นเรื่องของสถานศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะอาชีพ ตลอดจนอบรมดูแลให้คุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีของสังคม และประเทศชาติในขณะที่สถานศึกษา

มีข้อจำกัดทั้งด้านจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่มีจำนวนมากในบางแห่ง ไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เป็นระบบ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ และทักษะด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ขาดการวางมาตรการและเครือข่ายในการเฝ้าระวังอย่างเป็นระบบและจริงจังต่อเนื่อง และยังคงคล้อยกับกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (2543, หน้า 18) กล่าวถึงครูจำนวนไม่น้อยที่ขาดความเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ละเลยปัญหา ผลักภาระ ทอดทิ้งเด็ก ไม่สนใจการสอน และการช่วยเหลือเรื่องส่วนตัวของเด็ก จึงไม่อาจเป็นที่พึ่งพิงของเด็กได้ และก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของเด็ก ตามมาอย่างมากมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบความเสี่ยงด้านการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ผู้วิจัยได้พบองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีความไม่สม่ำเสมอในการตรวจพฤติกรรมนักเรียน
2. โรงเรียนต้องส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนให้มีความเข้าใจในงานการบริหารกิจการนักเรียน
3. โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความสะดวกในการประสานงาน ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว
4. โรงเรียนต้องดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง
5. การลงโทษนักเรียนต้องเป็นแบบสร้างสรรค์และถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย
6. โรงเรียนต้องจัดการรับส่งนักเรียนให้ได้มาตรฐาน
7. ครูด้านกิจกรรมต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมอย่างถ่องแท้ และโรงเรียนต้องมีการวางแผน และเตรียมการอย่างรัดกุมทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม
8. โรงเรียนต้องมีการเพิ่มทักษะ จัดหาสถานที่ อุปกรณ์รวมทั้งการฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่บุคลากรดำเนินงานแนะแนวให้พร้อมและทันเหตุการณ์อยู่เสมอ
9. โรงเรียนต้องมีมาตรการรองรับความเสี่ยงที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ หรือ ความเสี่ยงที่เกินกำลังที่จะป้องกันหรือรับมือ โดยอาจมีการทำประกันภัย การทำประกันอุบัติเหตุ หรือการประกันชีวิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านกระบวนการดำเนินงานกิจการนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทาง
2. ควรศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านงานปกครองนักเรียนในเรื่องระบบการพัฒนา
นักเรียนกลุ่มเสี่ยง

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University